

VI. Bíróságok

I. A célok és elvárt eredmények meghatározása, felsorolása, számszerűsítése

Magyarország Alaptörvényének 25. cikk (1) bekezdése értelmében a bíróságok alapfeladata az igazságszolgáltatás. A legfőbb bírósági szerv a Kúria. A (2) bekezdés szerint a bíróság dönt büntetőügyben, magánjogi jogvitában, törvényben meghatározott egyéb ügyben; a közigazgatási határozatok törvényességéről; az önkormányzati rendelet más jogszabályba ütközéséről és megsemmisítéséről; valamint a helyi önkormányzat törvényen alapuló jogalkotási kötelezettsége elmulasztásának megállapításáról.

A Kúria a (2) bekezdésben meghatározottak mellett biztosítja a bíróságok jogalkalmazásának egységét, a bíróságokra kötelező jogegységi határozatot hoz.

A bíróságok szervezetről és igazgatásáról szóló (a továbbiakban: Bszi.) 2011. évi CLXI. törvény 65. §-a alapján az Országos Bírósági Hivatal (a továbbiakban: OBH) elnöke a bírói függetlenség alkotmányos elvének megtartásával ellátja a bíróságok igazgatásának központi feladatait, valamint a költségvetési törvény bíróságok fejezete tekintetében a fejezet irányító hatásköreit, és felügyeletet gyakorol az ítélőtáblák és törvényszékek elnökeinek igazgatási tevékenysége felett.

Az OBH elnöke gazdálkodási jogköréből adódóan a Bszi. 76. § (3) bekezdés a) pontja alapján összeállítja – az Országos Bírói Tanács, továbbá a Kúria tekintetében a Kúria elnöke véleményének kikérésével és ismertetésével – a bíróságok költségvetésére vonatkozó javaslatát, amelyet a Kormány a központi költségvetésről szóló törvényjavaslat részeként változtatás nélkül terjeszt az Országgyűlés elé.

A b) pont szerint meghívottként részt vesz a Kormány, továbbá az Országgyűlés költségvetéssel foglalkozó bizottságának ülésén a központi költségvetésről szóló törvényjavaslat és az annak végrehajtására vonatkozó törvényjavaslat bíróságokra vonatkozó költségvetési fejezetének megtárgyalásakor.

A c) pont alapján az OBH elnöke ellátja a fejezetet irányító szerv vezetőjének feladatait a központi költségvetésről szóló törvény bíróságok fejezete tekintetében, továbbá a d) pont felhatalmazza a bírósági fejezet gazdálkodásával kapcsolatos feladatok gyakorlására.

A felsorolt alkotmányos feladatok megfelelő ellátása, a bíróságok időszerű, ugyanakkor szakszerű működése a jogállamiság szempontjából alapvető fontosságú. A modern kor követelményeinek megfelelő, európai színvonalú, átlátható igazságszolgáltatás ekként nemcsak a bírák és a bíróságokon dolgozó igazságügyi alkalmazottak, hanem az egész társadalom érdeke. Kiemelkedő szempontként jelentkezik, hogy a XXI. századi szolgáltató bíróság, mint állami szolgáltató növelje az ügyfelei elégedettségét, a szolgáltatásai minőségét, egyszerűsítse, elektronizálja a szolgáltatásai igénybevételét „Valljuk, hogy a polgárnak és az államnak közös célja a jó élet, a biztonság, a rend, az igazság, a szabadság kiteljesítése.” – áll Magyarország Alaptörvényének Nemzeti Hitvallásában. E közös cél elérésének fontos eszközei a jól működő bíróságok.

A fejezet 2017. évi benyújtott költségvetése tartalmazza a bíróságok működési színvonalának javítására, az eddig elért hatékonyság növelésére irányuló célkitűzéseket megvalósító humán erőforrás anyagi fedezetét, az ítélkezési munka hatékonyságának megerősítéséhez és fokozásához, egyebek mellett – a kiemelt jelentőségű ügyekre és perekre vonatkozó speciális eljárási szabályokra, továbbá a sarkalatos törvények és a szinte valamennyi jogágot érintő jogszabály változásokból eredő többletfeladatok ellátására is figyelemmel – az eljárási határidők megtartásához szükséges tárgyi feltételeket.

Az OBH Elnökének stratégiai céljai a fejezet egészére nézve

- a bíróságok az alkotmányos kötelezettségüket teljesítsék – a független bírók magas színvonalon és időszerűen ítéelkezzenek,
- az emberi erőforrások optimális elosztása, hasznosítása,
- tárgyi feltételek biztosítása, azok optimális elosztása és hasznosítása,
- a bírósági szervezet integritása, az ítéelkezési és igazgatási munka átláthatósága, utóbbi kiszámíthatósága és ellenőrzöttsége,
- a bírósághoz való hozzáférés egyszerűsítése,
- a képzési rendszer fejlesztése, együttműködés a többi hivatásrenddel.

II. A célok megvalósításához rendelkezésre álló erőforrások 2017-ben

millió forintban, egy tizedessel

Megnevezés	Kiadás	Bevétel	Támogatás	Átlagos statisztikai állományi létszám (fő)
Intézmények	109 752,9	2 258,0	107 494,9	11 411
Fejezeti kezelésű előirányzatok	8 644,9	-	8 644,9	-
Központi kezelésű előirányzatok	-	-	-	-

III. A célok elérésének módja a felügyelt ágazatokban

III.1. Intézményekkel történő feladatellátás

1. cím Bíróságok

A Bíróságok címhez 26 önállóan gazdálkodó költségvetési szerv tartozik, öt ítéelőábla, 20 Törvényszék, valamint az Országos Bírósági Hivatal (OBH).

Intézmény megnevezése		Átlagos statisztikai állományi létszám
1.	Fővárosi Ítéelőábla	193
2.	Debreceni Ítéelőábla	68
3.	Győri Ítéelőábla	57
4.	Pécsi Ítéelőábla	48
5.	Szegedi Ítéelőábla	64
6.	Fővárosi Törvényszék	2835
7.	Balassagyarmati Törvényszék	230
8.	Budapest Környéki Törvényszék	985
9.	Debreceni Törvényszék	511
10.	Egri Törvényszék	282

11.	Győri Törvényszék	360
12.	Gyulai Törvényszék	328
13.	Kaposvári Törvényszék	353
14.	Kecskeméti Törvényszék	518
15.	Miskolci Törvényszék	701
16.	Nyíregyházi Törvényszék	467
17.	Pécsi Törvényszék	386
18.	Szegedi Törvényszék	438
19.	Székesfehérvári Törvényszék	329
20.	Szekszárdi Törvényszék	226
21.	Szolnoki Törvényszék	323
22.	Szombathelyi Törvényszék	219
23.	Tatabányai Törvényszék	292
24.	Veszprémi Törvényszék	317
25.	Zalaegerszegi Törvényszék	261
26.	Országos Bírósági Hivatal	289
ÖSSZESEN		11 080

millió forintban, egy tizedessel

Bíróságok 1. cím	Kiadás	Bevétel	Támogatás	Átlagos statisztikai állományi létszám (fő)
2016. évi törvényi módosított előirányzat	80 230,0	2 066,0	78 164,0	11 080
<i>Többslet:</i>				
Igazságszolgáltatásban közreműködők <u>dologi</u> kiadásai	+400,0		+400,0	
Bírósági épületek őrzés-védelmének többletköltsége (<u>dologi</u> kiadás)	+400,0		+400,0	
Az új Polgári Perrendtartás, a Közigazgatási Perrendtartás, az új Büntetőeljárás Törvény hatálybalépésével összefüggő képzési feladatok (<u>dologi</u> kiadás)	+233,1		+233,1	
Az új Igazságügyi Szakértői Törvénnyel kapcsolatban felmerülő feladatok (<u>dologi</u> kiadás)	+81,0		+81,0	
Teljes körű E-ügyintézés történő átállással kapcsolatos kiadások (<u>beruházás</u>)	+3 417,5		+3 417,5	
Szolgálati idő elismerése a	+2 557,3		+2 557,3	

nemzetgazdasági bruttó átlagkereset kétszeres összegében meghatározott bírói illetményalap emelés kapcsán (<u>személyi jellegű kiadás</u>)				
A nemzetgazdasági bruttó átlagkereset kétszeres összegében meghatározott bírói illetményalap emeléshez kapcsolódó illetményemelkedés többletigénye (<u>személyi jellegű kiadás</u>)	+18 034,4		+18 034,4	
A nemzetgazdasági bruttó átlagkereset kétszeres összegében meghatározott bírói illetményalap emeléshez kapcsolódó jubileumi jutalom többletigénye (<u>személyi jellegű kiadás</u>)	+551,7		+551,7	
2017. évi javasolt előirányzat	105 905,1	2 066,0	103 839,1	11 080

A 2017. évi többlet a fenti táblázatban felsorolt tételeket tartalmazza, mely a Bíróságokkal szemben támasztott igények, az elmúlt években a hatékonyság terén elért – nemzetközi szinten is elismert – eredmények, az egész szervezetben jelentkező fokozott munkateher növekedés ellentételezése.

Az Igazságszolgáltatásban közreműködők (szakértők, tolmácsok, ügyvédek) dologi kiadások körébe tartozó szakértői, tolmács díjak kifizetésére az eltérő „piaci” viszonyok és az előre nem látható felmerülési valószínűség miatt (szakvélemény száma, szakértői díj mértéke) a tárgyévben fizetendő költségek minimális részére van lehetőség bázis-előirányzatot képezni. Az elmúlt években nem csak a szakértői díjak emelkedtek, hanem az igazságszolgáltatás is modernebbé, gyorsabbá és időszerűvé vált, melynek következtében felgyorsult az eljárási rend, az ügyforgási sebesség, ami magával vonja a költségek hamarabbi megjelenését.

A Bírósági épületek őrzés- védelme a vagyonvédelmi törvényben meghatározott kormányrendeletben kötelezően előírt minimális órabér a jelenleg és a jövőben megkötésre kerülő bírósági épületekre vonatkozó élőerős őrzésvédelmi feladatokkal kapcsolatosan jelentős többletköltségeket jelent az intézmények részére, melynek fedezete a bázis költségvetésben nem áll rendelkezésre.

A 2017. év folyamán hatályba lépő törvénymódosítások jelentős számának következtében, a bírók és igazságügyi alkalmazottak képzése, melyet azon túl, hogy a Bszi. alapfeladatként határoz meg, elengedhetetlen követelménye a hatékony és időszerű ítélkezés megvalósításának. A képzések kapcsán megjelenő költségek az oktatással, a terembérléssel, az ellátással és a tananyag biztosításával kapcsolatban merülnek fel. További jogszabály módosításhoz kapcsolódó többletkiadást jelent az új Igazságügyi Szakértői Törvényben foglaltak, mely alapján az Igazságügyi Szakértői Kamarát általános költségátalány illeti meg, amelyet a bíróság előlegezi meg a költségvetéséből, ha tárgyi költségmentes az ügy, vagy személyes költségmentességben részesültek a felek. A törvényben foglalt fizetési

kötelezettség teljesen új kiadásként jelenik meg a bíróságok költségvetésében, melyre a korábbi év költségvetése nem biztosít fedezetet.

A bíróságok teljes körű e-ügyintézésre való áttérése érinti mind a szoftveres, mind a hardveres infrastruktúrát, informatika hálózati kapcsolati rendszereket. A már meglévő szoftvereket alkalmassá kell tenni arra, hogy az új jogszabályi előírásokban foglalt kötelezettségeknek, valamint az állampolgárok, a társszervek és nem utolsó sorban a bíróságok a saját maguk által támasztott igényeknek, - melyek mind összhangban vannak az OBH stratégiai célok megvalósításával, kiemelten a bírósághoz való hozzáférés egyszerűsítésével - is maradéktalanul eleget tudjunk tenni.

A bíróságok emberi erőforrás-gazdálkodási stratégiájának alapját a bírák és igazságügyi alkalmazottak illetményrendszere adja, melyben a kor követelményeinek megfelelő átalakítás, a fennálló aránytalanságok megszüntetése és az illetmények korrigálása tovább már nem halasztható. A Jó Állam egyik kiemelt tényezője az igazságszolgáltatás magas színvonalú teljesítménye, amely elképzelhetetlen a bíráskodást és az azt segítő tevékenységet hivatásnak tekintő, elkötelezett, felkészült, motivált és a szolgáltató szemlélettel azonosuló bírák és igazságügyi alkalmazottak nélkül.

A bíróságok emberi erőforrás-gazdálkodási stratégiájának megvalósításával az egyén szempontjából olyan bírósági életút, mint élethosszig tartó, egy közös és állandó értékrend mellett személyükben is elkötelezettek egyéni teljesítményét értékelő hivatásgyakorlás és életvitel alakítható ki, mely a kiszámíthatóság, a biztonság az egyéni gondoskodás elvén alapul és szervezeti megbecsülés övezi.

A bíróságok emberi erőforrás-gazdálkodási stratégiájának megvalósításával az állam szempontjából olyan, az állampolgárok bizalmát tovább növelő, hatékony és gyors igazságszolgáltatás alakítható ki, ahol a szakmailag legkiválóbbak szolgálat teljesítése élethosszig tart.

Ahogy a közszolgálat, úgy az igazságszolgáltatás is a munkaerő-piaci verseny egyik szereplőjeként versenyez a magánszektorral a legkiválóbb, legalkalmasabb munkatársak megszerzéséért, alkalmazásáért. Az élethosszig tartó hivatásválasztás, a legkiválóbb munkatársak megszerzése, alkalmazása és megtartása az igazságszolgáltatási rendszer vonzerejének növelése nélkül nem lehetséges, amelyhez a munkaerő-piaci versenyképesség fokozása elengedhetetlen. A minőségi munkaerő utánpótlásának és megtartásának kiemelt tényezője az anyagi megbecsülés. Követelmény, hogy a tisztességes megélhetést - figyelemmel az összeférhetetlenségre vonatkozó szigorú szabályozásra is – önmaga az illetmény biztosítsa, mivel ez egyfajta megjelenési formája az állami szolgálatért való teljes elköteleződésnek.

Kétséget kizáróan megállapítható, hogy az egyetlen előremutató megoldás a bírák és az igazságügyi alkalmazottak vonatkozásában a bírósági illetményrendszer új alapokra való helyezése, mellyel a rendszeren belüli aránytalanságok és lemaradások kiküszöbölhetők. Ennek kiinduló pontja a bírói illetményalap nemzetgazdasági bruttó átlagkeresethez igazítása, első lépésként annak kétszeres mértékben való meghatározása.

2. cím Kúria

millió Ft-ban, egy tizedessel

Kúria 2. cím	Kiadás	Bevétel	Támogatás	Átlagos statisztikai állományi létszám (fő)
2016. évi törvényi módosított előirányzat	2 906,9	192,0	2 714,9	331
<i>Többslet:</i>				
Kötelező fizetési fokozat eléréséhez kapcsolódó többlet (<u>személyi jellegű kiadás</u>)	+22,9		+22,9	
Jubileumi jutalmak megállapításához kapcsolódó többlet (<u>személyi jellegű kiadás</u>)	+22,7		+22,7	
Joggyakorlat elemzés, tanácsadó testületek (<u>személyi jellegű kiadás</u>)	+38,5		+38,5	
A Kúrián 2017. évben megrendezésre kerülő Közép- és Kelet Európai Legfelsőbb Bírósági elnöki konferencia (<u>dologi kiadás</u>)	+37,5		+37,5	
A nemzetgazdasági bruttó átlagkereset kétszeres összegében meghatározott bírói illetményalap emeléshez kapcsolódó illetményemelkedés többletigénye (<u>személyi jellegű kiadás</u>)	+788,5		+788,5	
A nemzetgazdasági bruttó átlagkereset kétszeres összegében meghatározott bírói illetményalap emeléshez kapcsolódó jubileumi jutalom többletigénye (<u>személyi jellegű kiadás</u>)	30,8		+30,8	
2017. évi javasolt előirányzat	3 847,8	192,0	3 655,8	331

Ahhoz, hogy a Kúria 2017. évben a legmagasabb színvonalon láthassa el legfontosabb feladatait, az ítélkező tevékenységet és a jogegységesítést, elengedhetetlenül fontos volt, hogy a személyi jellegű kiadások és az azokhoz tartozó közterhek teljes körűen finanszírozásra kerüljenek, ami a jogállási törvények szerint kötelezően előírt rendszeres személyi juttatások teljes fedezetét jelenti.

A Bszi. 24. § (1) és (2) bekezdése értelmében a Kúria joggyakorlat-elemzést folytat a jogerősen befejezett ügyekben, ennek keretében feltárja és vizsgálja a bíróságok ítélkezési gyakorlatát. A joggyakorlat elemző csoportoknak a kijelölt kúriai bírákon kívül, akik ítélkező tevékenységük mellett végzik ezt a feladatot, külső bíró és egyéb, a szakterületen jártas tagjai is vannak, a csoport munkája nagymértékben hozzájárul a jogegység megteremtéséhez és a jogbiztonsághoz.

2017. évben Magyarországon kerül megrendezésre a Közép- és Kelet-Európai Legfelsőbb Bírósági Elnökök soron következő konferenciája, melynek rangjának megfelelően történő lebonyolításával kapcsolatban felmerülő kiadások fedezete nem biztosított a bázis költségvetésben, ezért többlet forrás biztosítása szükséges.

A Bírósági életpálya bevezetésének első ütemének többletköltségének indoklása megegyezik az 1. cím, Bíróságok többlet előirányzatok részletezésében írtakkal.

III.2. Fejezeti kezelésű előirányzatokkal történő feladatellátás bemutatása

3. cím Fejezeti kezelésű előirányzatok alakulása

millió forintban, egy tizedessel

Megnevezés	Kiadás	Bevétel	Támogatás
2016. évi törvényi előirányzat	9 650,0	0	9 650,0
<i>Változások jogcímenként:</i>			
Egyszeri/ célzott feladatként Budapest Környéki Törvényszék épület rekonstrukciója megvalósulása	-1 005,1		-1 005,1
2017. évi javasolt előirányzat	8 644,9	0	8 644,9

Beruházások (3. cím 1. alcím)

Az **Igazságszolgáltatás beruházásainak** (3. cím 1.1. alcím) előirányzata 7.083,0 millió forint, amely tartalmazza kiemelt ingatlan beruházásként a Miskolci Törvényszék és a Szolnoki Törvényszék teljes körű rekonstrukciójának megkezdését, a Szegedi Törvényszék, a Gödöllői Járásbíróság, a Tapolcai Járásbíróság, a Szarvasi Járásbíróság részére biztosított összegét és a 2016. évben tervezett kisebb beruházások kiadásait, valamint a központi megvalósítandó, a fejezet egészét érintő informatikai beruházások fedezetét.

Az **Igazságszolgáltatás működtetése** (3. cím 3. alcím) előirányzatán 1.561,9 millió forint áll rendelkezésre. Az előirányzat nyújt fedezetet a bírósági intézményeknél év közben megjelenő, előre nem tervezhető, olyan kiadásokra, mint például az ügyszámnövekedésből bekövetkező igazságszolgáltatásban közreműködők költségeinek emelkedése, az országos hatáskörű és használatú nyilvántartási rendszerek fenntartása és fejlesztése.

III.3. Tájékoztatás a több év előirányzatait terhelő programok, beruházások és más fejlesztések későbbi évekre vonatkozó hatásairól

Igazságszolgáltatás beruházásai (3/1/2)

a. Korábbi években megkezdett, folyamatban lévő beruházások:

- **Egri Törvényszék** több ütemre osztott teljes körű rekonstrukciója, mely beruházás 2015. évben vette kezdetét, a rekonstrukció tervezett, befejező üteme 2017. év, melyet érintő szerződések, teljesítések becsült összege 900,0 millió Ft.
- **Szarvasi Járásbíróság** épületének rekonstrukciójának befejező üteme, melynek 2017. évet érintő költsége 600,0 millió forint.

b. Előkészítés alatt álló 2016. évben megkezdett/megkezdődő, több évre áthúzódó beruházások

- **Szolnoki Törvényszék** épületének teljes körű rekonstrukciójának folytatása. Az építési engedély és a kiviteli tervdokumentáció már rendelkezésre áll, a megvalósítás

előkészítése és a kivitelezés megkezdődött, a több éven át húzódó, 2018-ban befejeződő beruházás 2017. évre eső becsült összege 100,0 millió forint.

- **Gödöllői Járásbíróság** épületének teljes felújítása és bővítése, melynek várható bekerülési értéke 640,0 millió forint

c. 2017. évben kezdeni tervezett, halaszthatatlan több évre áthúzódó, beruházások:

- az OBHE elnökének stratégiai döntése alapján a **Balatonszemesi Üdülő** épülete került kijelölésre, mely országos, esetenkénti szociális feladatokat is ellátó, illetve regionális képzési központként funkcionálna a jövőben, 2017. évben a beruházás becsült összege 310,0 millió forint.
- a **Miskolci Törvényszék** 1899-ben épült és utoljára a 72-es években felújított épületének teljes rekonstrukciója, mely várhatóan 2020-ban fejeződik be 4 500,0 milliárd forintos összegben.
- a **Sárbogárdi Járásbíróság**, mint a település legjelentősebb 1954-ben épült középületének műszaki állapotára való tekintettel történő teljes átépítése 375 millió forint összegben

A folyamatban lévő, több éven áthúzódó, illetve a 2017-ben kezdeni tervezett, összesen 12 épületet érintő kiemelt beruházás összesen mintegy 69.000 m² épület-felület felújítását, korszerűsítését érinti, ezzel több millió, az igazságszolgáltatáshoz forduló ügyfél megelégedését, megfelelő kiszolgáltatását eredményezi.

A kiemelt beruházásokon túl folytatni kívánjuk a 2016. évben megkezdett, több bírósági épületet érintő energetikai fejlesztést, bim-projekt keretében megvalósuló digitális épületfelmérést és ezzel digitális tervtár létrehozását, egységes arculattal megjelenő, a nyitott ügyfélbarát bíróság elveinek megfelelő ügyfélközpontok kialakítását, melynek 2017. évre tervezett költsége 1 283,0 millió forint.

III.4. Az uniós források felhasználásának szerepe

Az európai uniós források felhasználásával a fejezet alapvető célja a bírósági épület- és informatikai eszközállomány fejlesztése, az ügyfélkapcsolatok fejlesztése, elektronizálása, a belső folyamatok optimalizálása, továbbá a bírák és igazságügyi alkalmazottak továbbképzésének a biztosítása, melyeknek lehetőségét a Bíróságok fejezet folyamatosan keresi.

III.5. A középtávú tervezés keretében meghatározott 2017. évi tervszámoktól való eltérés indoklása

A javaslat a 2019/2015. (XII. 29.) Korm. határozatában foglaltaktól, a középtávú tervezés keretében meghatározott tervszámoktól, - melyet a Bíróságok fejezet részére a 2016. évi költségvetéssel azonos mértékben határoz meg – a kiadási főösszegetől 26 615,8 millió forinttal tér el, a bevételi főösszeg megegyezik.

Kiadások tekintetében:

- 21 962,6 millió forint, mely a Bírósági életpálya bevezetésének első ütemének többletköltsége,
- 4 653,2 millió forint a középtávú tervezés során még nem ismert jogszabályváltozások valamint hatékonyabb feladatellátás érdekében felmerült többletigény.

Budapest, 2016. április 28.”

dr. Handó Tünde
OBH elnöke

Varga Mihály
nemzetgazdasági miniszter

